

# Szanowni Czytelnicy „Medycyny Paliatywnej w Praktyce”,



Oddajemy w Państwa ręce drugi numer czasopisma w 2017 roku. W całości został przygotowany z prac, które będą prezentowane podczas X Jubileuszowej Konferencji czasopisma „Medycyna Paliatywna w Praktyce” zaplanowanej w dniach 13–14 października 2017 roku w Gdańsku. W numerze czasopisma znajdują Państwo jeden artykuł oryginalny i sześć artykułów poglądowych.

Numer otwiera praca poglądowa Pana Profesora Davida Olivera „Palliative care for people with neurological disease”. Autor, który jest światowym ekspertem w zakresie opieki paliatywnej sprawowanej nad pacjentami z chorobami neurologicznymi, przedstawił w artykule aktualny stan wiedzy i kierunki rozwoju w tej dziedzinie. Chorzy z problemami neurologicznymi są wielkim wyzwaniem dla nas, jako personelu, z powodu występowania wielu, często trudnych do leczenia objawów, problemów psychosocjalnych, duchowych stwierdzanych u pacjentów i opiekunów, a także niejednokrotnie podejmowania trudnych decyzji etycznych dotyczących wdrażania bądź zaniechania różnych sposobów postępowania terapeutycznego.

Druga praca otwiera część numeru czasopisma poświęconą problematyce leczenia bólu. W pracy zatytułowanej „Podstawowe mechanizmy działania przeciwbólowego opioidów” Pani Profesor Barbara Przewłocka, która jest światowym ekspertem w dziedzinie badań podstawowych dotyczących mechanizmów i farmakoterapii bólu, w bardzo przystępny dla klinicystów sposób przedstawia wspomniany, niełatwy temat. Niewątpliwie wiadomo coraz więcej o mechanizmach działania przeciwbólowego opioidów, które, jak się okazuje, są często złożone i różne dla poszczególnych analgetyków opioidowych.

Tematyka uzależnienia od opioidów została omówiona w artykule poglądowym Pana Profesora Ryszarda Przewłockiego „Mechanizmy uzależnienia od analgetyków opioidowych”. Pan Profesor jest niezwykle znanym i cenionym autorytetem na całym świecie w dziedzinie badań nad opioidami i w pracy bardzo przejrzyste zarysowuje mechanizmy rozwoju uzależnienia od analgetyków opioidowych i dostępne możliwości terapeutyczne oraz poszukiwania nowych, bardziej efektywnych terapii w tym zakresie. Problem uzależnienia od opioidów nabiera coraz większego znaczenia z powodu częstszego i dłuższego okresu leczenia analgetykami opioidowymi, które, oprócz oczywistych korzyści dla chorych, mogą również powodować różnego rodzaju negatywne następstwa, którym warto zapobiegać i możliwie skutecznie leczyć.

Kolejna praca zatytułowana „Farmakoterapia bólu neuropatycznego” autorstwa Pana Profesora Jerzego Wordliczka, Pani Doktor Renaty Zajączkowskiej i niżej podpisanego omawia aktualne możliwości stosowania różnych grup leków u chorych z bólem neuropatycznym. Leczenie tej grupy pacjentów opiera się głównie na farmakoterapii, której skuteczność, pomimo wprowadzenia nowych leków przeciwbólowych i adiuwantów analgetycznych oraz ponownego zastosowania znanych już wcześniej leków, pozostaje nadal znaczącym problemem medycyny bólu i opieki paliatywnej.

Część numeru czasopisma poświęconą ocenie jakości życia otwiera praca poglądowa zatytułowana „Możliwości poprawy jakości życia chorych w opiece paliatywnej”, w której Pani Profesor Krystyna de Walden-Gałuszko omawia aktualną wiedzę dotyczącą wspomnianego zagadnienia. Pani Profesor, która jest znanym autorytetem w dziedzinie psychoonkologii i posiada ogromne doświadczenie kliniczne w zakresie wsparcia psychosocjalnego i duchowego chorych i opiekunów, przedstawia sytuację choroby, jako wyzwanie, które, pomimo wielu problemów, można traktować także jako okazję do rozwoju osobowego pacjentów.

*Problematykę oceny jakości życia w aspekcie metodologii omawia Pan Profesor Mikołaj Majkowicz w artykule „Metodologiczne podstawy oceny jakości życia”. Autor na podstawie przeglądu literatury, posiadanej bardzo wszechstronnej wiedzy i bogatego własnego doświadczenia klinicznego przedstawia podstawowe kryteria psychometryczne i pozapsychometryczne, jakim powinny odpowiadać narzędzia stosowane do oceny jakości życia. Autor zwraca szczególną uwagę na konieczność dostosowania metod badawczych do indywidualnych potrzeb pacjentów i opiekunów, zwłaszcza u pacjentów z zaawansowanymi schorzeniami, w celu uniknięcia nadmiernego obciążenia koniecznością wypełniania obszernych narzędzi badawczych.*

*Ostatnie doniesienie stanowi artykuł oryginalny autorstwa Pani Magister Weroniki Ciećko, Pani Doktor Ewy Bandurskiej, Pani Doktor Marzeny Zarzecznej-Baran i Pani Docent Alicji Siemińskiej zatytułowany „Analiza jakości życia pacjentów w zaawansowanej fazie chorób przewlekłych”. W pracy oceniono jakość życia pacjentów, w większości z rozpoznaniem choroby nowotworowej, leczonych w 4 hospicjach stacjonarnych z zastosowaniem kwestionariusza EQ-5D-5L. W badaniu stwierdzono istotne problemy, jakimi dla badanych chorych były znaczne ograniczenia dotyczące wykonywania codziennych czynności i zdolności do samoobsługi. Ponadto, co warto zauważyć, u blisko 1/3 badanych pacjentów występował ból o znacznym natężeniu.*

*Jak wspomniano na wstępie, obecny numer czasopisma w całości został poświęcony Konferencji, która ma jubileuszowy charakter. Oprócz prezentowanych w numerze prac, podczas naszego spotkania zostaną poruszone inne tematy dotyczące opieki paliatywnej. Mam nadzieję, że niniejszy numer czasopisma będzie Państwu pomocny w utrwaleniu wiedzy zdobytej podczas Konferencji i jednocześnie będzie wspomnieniem miłych spotkań towarzyskich. Bardzo zachęcam wszystkich Czytelników, zarówno polskich, jak i zagranicznych, do zgłaszania prac oryginalnych, poglądowych i kazuistycznych oraz komentarzy na wybrany temat związany z profilem tematycznym czasopisma.*

*Życzę Państwu miłej lektury i serdecznie pozdrawiam*

*Wojciech Leppert*

# Dear Readers of 'Palliative Medicine in Practice',



We are delighted to present you the second issue of the journal in 2017, which includes papers, which will be presented during the 10th Anniversary Conference of "Medycyna Paliatywna w Praktyce" scheduled between 13–14 October, 2017 in Gdańsk. In the issue you can find one original article and six review articles.

The issue starts with the review article by Professor David Oliver „Palliative care for people with neurological disease”. The author, who is an internationally known specialist in palliative care for patients with neurological diseases, presents the-state-of-the-art and new directions of development in this field. Patients with neurological diseases are a major challenge for us, as healthcare professionals, due to common and difficult symptoms of diseases, psycho-social and spiritual problems of patients and caregivers, as well as facing difficult, ethical dilemmas concerning the implementation or cessation of treatment.

The second paper opens the section dedicated to pain treatment. In the article titled „Basic mechanisms of analgesic effects of opioids” by Professor Barbara Przewłocka, who is a world-renowned expert of basic research on the mechanisms and pharmacotherapy of pain, presents this difficult topic in accessible for clinicians way. Undoubtedly, the awareness and knowledge of mechanisms of analgesic effects of opioids, which seem to be various and complex for individual opioid analgesics increases.

The area concerning addiction to opioids is covered by Professor Ryszard Przewłocki in review article “Mechanisms of opioid analgesics addiction”. Professor Przewłocki is a well-known and respected specialist in opioids all over the world. In the paper the mechanisms of intensification of addiction to opioids and available therapies, as well as, the research of modern and more effective treatment in this field are clearly depicted. The problem of addiction is even more acute as it requires frequent and long-term treatment with opioid analgesics, which apart from the positive influence may also cause negative consequences, which should be prevented and treated.

The next article “Pharmacotherapy of neuropathic pain” by Professor Jerzy Wordliczek, Renata Zajączkowska, MD, PhD and I, the undersigned, discusses the current usage of different groups of medicines in patients with neuropathic pain. The treatment of this group of patients is based on pharmacotherapy, which effectiveness remains still a problem, despite the implementation of new analgesics and adjuvant analgesics, as well as, renewed implementation of previously known medicines.

The part of the issue dedicated to the assessment of the quality of life starts with the review paper by Professor Krystyna de Walden-Gałuszko is titled „Possibilities of quality of life improvement in patients with advanced disease”. The author discusses state-of-the-art of the mentioned topic. Professor de Walden Gałuszko, who has clinical experience in psycho-spiritual hospice care for patients and caregivers and is a well-known respect in psycho-oncology, presents a disease as a challenge, which besides many problems, can be treated as a chance for patients’ personal development.

The problem of the quality of life is discussed by Professor Mikołaj Majkowicz in the article “Methodological bases of life quality assessment”. Basing on the literature review, as well as own comprehensive knowledge and experience, the author presents basic psychometric criteria, which should be fulfilled for life quality assessment. Professor Majkowicz draws special attention to necessity of adapting research methods to patients’ and caregivers’ needs. This mainly concerns patients with advanced disease, as not to encumber them with performing too many research studies.

*The original article refers to the problems of lifestyle quality study of patients and caregivers. „Analysis of the quality of life of patients in the advanced phase of chronic diseases” written by Weronika Ciećko, MD, Ewa Bandurska, MD, PhD, Marzena Zarzeczna-Baran, MD, PhD and Alicja Siemińska, MD, PhD. presents the assessment of the quality of life of cancer patients treated in four hospices with the use of EQ-5D-5L questionnaire. A major problem was the limitation of carrying out daily activities. Moreover, nearly one third of treated patients suffered from severe pain.*

*As mentioned in the introduction above, the current issue is devoted to the jubilee Conference. Apart from the papers included, other palliative topics will be discussed during the meeting. I hope that the issue will be a fond memory of the meeting and enable to summarize the topics covered during the Conference.*

*I kindly encourage all Readers — Polish as well as foreign — to submit the articles (original, review papers and case reports) and comments on the particular topic connected with the thematic profile of the journal.*

*Yours faithfully,  
Wojciech Leppert*